

Cuprins

CAPITOLUL I. CONCEPTUL DE EDUCAȚIE DIN PERSPECTIVA DIDACTICILOR SPECIALE 11

1.1. REFLECȚII TEORETICE PREALABILE	11
1.2. METODOLOGIA ÎN SISTEMUL ȘTIINȚELOR EDUCAȚIEI	14
1.2.1 Unele precizări terminologice	14
1.2.2 Direcții de perfecționare a metodologiei didactice.....	17
1.2.3 Sinteză a unor demersuri metodologice	19
1.3. DIDACTICA GENERALĂ, DIDACTICA SPECIALĂ ȘI DIDACTICA DOMENIULUI	19

CAPITOLUL II. RECONSIDERAREA DEMERSULUI CURRICULAR ȘI DIDACTIC ÎN DIDACTICILE SPECIALE.....23

2.1. O NOUĂ VIZIUNE ÎN ELABORAREA CURRICULUMULUI ȘCOLAR.....	24
2.2. DOCUMENTE ALE CURRICULUMULUI FORMAL (OFICIAL)	29
2.2.1. Planurile - cadru de învățământ	29
2.2.2 Trunchiul comun	30
2.2.3. Ariile curriculare.....	31
2.2.4. Curriculum la decizia școlii.....	32
2.3. OBIECTIVELE INSTRUIRII ȘI MODELE DE OPERAȚIONALIZARE A LOR ÎN PROCESUL STUDIERII DISCIPLINEI.....	34
2.3.1. Obiective generale și specifice	34
2.3.2. Obiective operaționale.....	39
2.3.3 Taxonomia obiectivelor	42
2.4. PROGRAMELE ȘCOLARE - REPERE PENTRU PROIECTAREA ACTIVITĂȚII DIDACTICE	45
2.5. APLICAREA PROGRAMELOR ȘCOLARE	56

CAPITOLUL III. REPERE METODOLOGICE ALE APLICĂRII NOULUI CURRICULUM.....59

3.1. PROIECTAREA DEMERSULUI DIDACTIC. CONCEPT ȘI ACȚIUNE	59
3.1.1. Clasificări teoretice și practice	59
3.1.2. Demersul didactic personalizat în lecturarea programei.....	61
3.2. PLANIFICAREA CALENDARISTICĂ ANUALĂ ȘI SEMESTRIALĂ	61
3.3. PROIECTAREA UNEI UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE (CAPITOLE DE MATERIE)	63

3.4. PROIECTAREA LECȚIEI – DEMERSUL METODOLOGIC.....	67
3.4.1 Secvențe ale unui proiect de lecție.....	68
3.4.2 Structura generală a unui proiect de lecție.....	70

CAPITOLUL IV. STRATEGII DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE A DISCIPLINEI.....73

4.1 PRINCIPIILE DIDACTICE.....	76
4.1.1. Principiul unității dintre senzorial și rațional (Principiul intuiției)....	77
4.1.2. Principiul legării teoriei de practică	79
4.1.3. Principiul însușirii conștiente și active a cunoștințelor.....	80
4.1.4. Principiul sistematizării și continuității cunoștințelor	81
4.1.5. Principiul însușirii temeinice a cunoștințelor.....	82
4.1.6. Principiul individualizării și diferențierii învățării.....	83
4.1.7. Principiul stimulării motivației	85
4.1.8. Principiul asigurării conexiunii inverse.....	86
4.2 METODE DE ÎNVĂȚĂMÂNT (DE PREDARE)	86
4.2.1. Clasificarea metodelor de învățămînt	87
4.2.2. Metode de comunicare orală.....	90
a. Descrierea.....	91
b. Explicația	91
c. Prelegerea.....	91
d. Conversația	92
e. Metoda dezbaterilor	92
f. Problematizarea	93
4.2.3. Metode de comunicare scrisă.....	94
a. Lectura (studiul manualului și al literaturii de specialitate)	94
b. Utilizarea altor surse bibliografice	95
c. Folosirea tablei și a desenului explicativ	95
4.2.4. Metode de explorare a realității.....	96
a. Observarea sistematică și independentă	96
b. Experimentul	96
c. Metoda descoperirii	97
d. Demonstrația	98
e. Modelarea	99
4.2.5. Metode bazate pe acțiune	99
a. Exercițiul	99
b. Metoda lucrărilor practice	101

c. Metoda proiectelor	101
d. Metoda studiului de caz	102
e. Metode de simulare	102
f. Jocul didactic	103
4.2.5. <i>Metode de raționalizare a învățării și predării</i>	103
a. Metoda activității cu fișele	103
b. Metoda algoritmicizării	104
c. Instruirea asistată de calculator	104
4.3 METODE INTERACTIVE DE ÎNVĂȚĂMÂNT	106
4.3.1 <i>Ce sunt metodele interactive de învățământ?</i>	106
4.3.2. <i>Clasificarea metodelor și tehnicilor interactive de învățământ</i>	109
4.3.3. <i>Descrierea metodelor și tehnicilor interactive de învățământ</i>	111
a. Metoda Predării/Învățării reciproce	111
b. Metoda Jigsaw (Mozaicul)	112
c. Metoda Pălăriilor Gânditoare (“Thinking hats” – Edward de Bono)	113
d. Tehnica Lotus (Floarea de nufăr) (Lotus Blossom Technique)	115
e. Starbursting (Explozia stelară)	115
f. Metoda “Schimb perechea” (Share- Pair Circles)	116
g. Brainstorming	117
h. Studiul de caz	118
i. Tehnica 6 / 3 / 5	120
j. Metoda Philips 6/6	120
k. Sinectica	120
l. Metoda Frisco	121
m. Metoda piramidei	122
n. Diagrama cauzelor și a efectului	123
o. SINELG - Sistemul Interactiv de Notare pentru Eficientizarea Lecturii și a Gândirii	123
p. Metoda Cadrelor	124
q. Ciorchinele	125
r. Turul Galeriei	125
s. Cubul	126
ș. Stiu/Vreau sa stiu /Am invatat	127
t. Metoda Howard Gardner	128
ț. Metoda R.A.I. “Răspunde-Aruncă- Interoghează”	129

u. Diagrama Venn.....	129
v. Linia valorilor.....	130
w. Energizer.....	130
x. Blazonul.....	130
y. Graffiti	130
z. Scheletul de recenzie.....	131
4.4 METODE ȘI PROCEDEE SPECIFICE DE INSTRUIRE.....	131
4.4.1 <i>Metodele predării algoritmilor și tehnicilor de programare.....</i>	131
a. Predarea orientată pe algoritmi	131
b. Predarea orientată pe tipuri de probleme	132
c. Predarea orientată pe limbaj	132
d. Predarea orientată pe structuri și instrucțiuni	133
e. Predarea orientată pe matematică	133
f. Predarea orientată pe specificații	133
g. Predarea orientată pe hardware	134
4.4.2. <i>Metodele predării unui limbaj de programare.....</i>	134
a. Predarea orientată pe instrucțiuni.....	134
b. Predarea orientată pe utilizare	134
c. Predarea orientată pe problemă	135
d. Predarea orientată pe limbaj.....	135
e. Predarea pe baza problemelor model	135
4.4.3. <i>Metodele predării utilităților informatice (T.I.C.)</i>	136
a. Predarea orientată pe problemă	136
b. Predarea orientată pe meniuri	137
c. Predarea orientată pe funcții.....	137
d. Predarea orientată pe concepte.	138
e. Predarea orientată pe instrumentar abstract.....	138
f. Predarea bazată pe realizarea unor proiecte	139
4.4.4. <i>Metode specifice predării Științelor Naturii (fizică, chimie, biologie, geografie).....</i>	139
a. Lucrări de laborator, în cabinete și în ateliere	140
b. Învățarea prin descoperire	140
c. Modelarea didactică	142
d. Problematizarea științifică	142
e. Studiul de caz	143
f. Dezbaterile	143
4.5 MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT.....	144

4.6 FORME DE ORGANIZARE A INSTRUIRII	146
4.6.1. <i>Organizarea instruirii: definiții și forme</i>	146
4.6.2. <i>Tipuri de lecții în procesul de predare-învățare-evaluare și structura lor</i>	148
a. Lecția de comunicare/însusire de noi cunoștințe	148
b. Lecția de formare de priceperi și deprinderi	149
c. Lecția de fixare și sistematizare	149
d. Lecția de verificare și apreciere a rezultatelor școlare.....	150
e. Lecția mixtă	151
4.7 METODE DE EVALUARE.....	151
4.7.1. <i>Tipuri de evaluare</i>	152
4.7.2. <i>Metode de evaluare</i>	155
4.7.3. <i>Evaluarea orală</i>	155
4.7.4. <i>Evaluarea prin teste scrise</i>	156
4.7.5. <i>Evaluarea alternativă</i>	170
a. Observarea sistematică a activității și comportamentul elevilor.....	170
b. Autoevaluarea	171
BIBLIOGRAFIE	173
ANEXA 1. MODELE DE PROIECTE DE LECȚIE.....	176
ANEXA 2. STRUCTURA ANULUI ȘCOLAR, MODEL.....	182
ANEXA 3. PLANIFICĂRI CALENDARISTICE, EXEMPLE	184
ANEXA 4. PLAN DE ÎNVĂȚĂMÂNT, EXEMPLU	189
A. NOTĂ DE PREZENTARE	190
B. COMPETENȚE GENERALE	192
C. VALORI ȘI ATITUDINI	192
D. TRUNCHI COMUN* – 2 ORE. COMPETENȚE SPECIFICE ȘI CONȚINUTURI ...	193
E. TRUNCHI COMUN ȘI CURRICULUM DIFERENȚIAT – 4 ORE. COMPETENȚE SPECIFICE ȘI CONȚINUTURI	202
F. SUGESTII METODOLOGICE	208

